

שיעור ראשון

צלם א-להים

- ללמוד את משמעות המושג "צלם א-להים" (השכל והבחירה החופשית);
- להכיר בכך שבריאת האדם בצלם א-להים, מחייבת שמירה על "זכויות האדם".

- דף קומיקס "צלם א-להים" מצולם לפי מחצית ממספר תלמידי הכיתה (דף לכל זוג);
- דף "זכויות אדם" מצולם לפי מחצית ממספר תלמידי הכיתה (דף לכל זוג).

45 דקות

חלק ראשון - צלם א-להים

- א. המורים יחלקו לתלמידים את דפי הקומיקס "צלם א-להים", התלמידים יקראו את דף הקומיקס, ויחשבו על השאלות שבסופו;
- ב. במליאת הכיתה יערך דיון קצר במשמעות המושג "צלם א-להים" באדם.

חלק שני - אדם עם זכויות

- המורים יחלקו את דף "זכויות האדם", התלמידים ימלאו את המשימה שבדף;
- במליאת הכיתה יערך סיכום שבמרכזו הבנת הזכויות השונות.

סיכום

כל בני האנוש נקראים "אדם". כולם נבראו בצלם א-להים וכולם זכאים לכבוד בסיסי, הבא לידי ביטוי במתן זכויות שונות. חברה מכבדת היא חברה שמעניקה זכויות לאזרחיה.

העשרה

אם הדיון בכיתה מתרחב ומעמיק אפשר לעסוק גם ב"שאלת הגבולות", דהיינו, בכך שיש אנשים שמנצלים את זכויותיהם כדי לפגוע באחר, ואז אין מנוס מלשלול מהם חלק מזכויותיהם. למשל, כאשר אדם מנצל את "הזכות לפרטיות" כדי לייצר חומרי חבלה, או סמים שיזיקו לחברה, אפשר וצריך לשלול ממנו זכות זו ולערך חיפוש בחפציו. אומנם שוללים ממנו זכות בסיסית, אך פגיעה זו בזכויותיו נעשית כדי לשמור על זכותה של החברה להתקיים בבטחה.

"צלם א-להים"

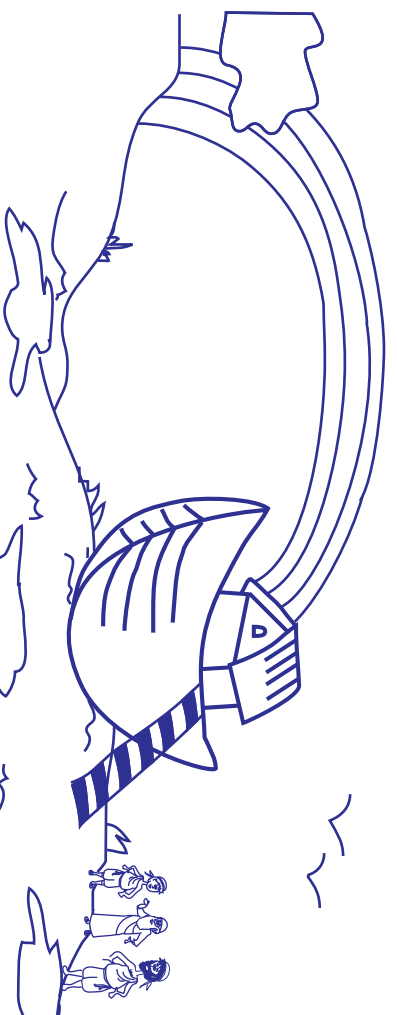

חינוך בישרה את סיומו של המבול:
 נח וברי משפחתו יצאו מן התיבה
 והחלו להקים תברה חדשה.

בני האדם לפני המבול היו מושחתים ורעים - הם גזלו רכוש זה מזה ופגעו
 איש בזולתו. כעת מצאויים בני נח להקים תברה מוסרית ואדוקת
 האיזון שהם מקבלים הוא:

"שִׁפְרָן דָם הָאֵדָם, בְּאֵדָם דָּמוֹ דְשָׁפְרָן כִּי בְרָצָה לָאֵ-לֹהִים עָשָׂה אֶת הָאֵדָם"

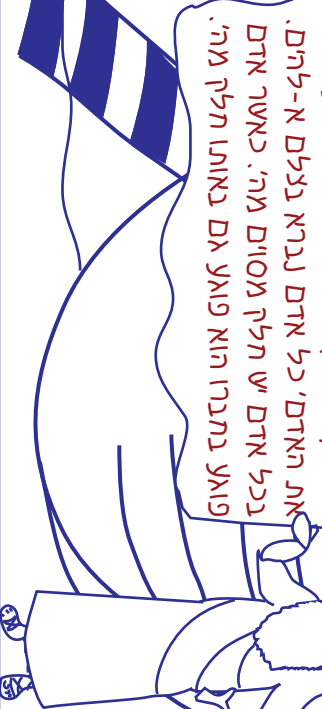
בני נח מושחתים ביניהם

שם המלומד משיב:

ראעו אני לא מבין.
 מה זה ביצלם
 א-להים? מה,
 אנחנו דומים
 להי? להי יש גוף?
 שם, מסביר לנו,
 זה ממש מעניין!

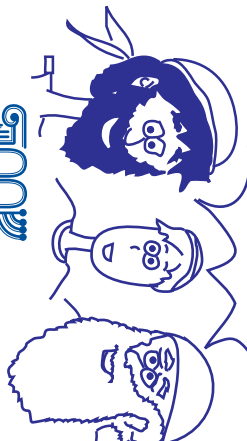
"זו שאלה חשובה ומעניינת! שמונו לב
 להמשך הפסוק: 'כי נצלם א-להים עשה
 את האדם, כל אדם נברא בצלם א-להים.
 בכל אדם יש חלק מסוים מה'. כאשר אדם
 פועל במברו הוא פועל גם באותו חלק מה'.

מה? מה אמר הי? הוא מתכוון
 שמענה, אתר המבול, אסור לשפון
 דם, זאת אומרת שאסור להרוג?
 לפני המבול לא שמרו על חוקי
 התברה, ואנשים רצחו, גנבו ואזלו זה
 מזה. למה זה אסור? למה אסור
 לאנוב או להרוג? שם, מה אתה
 אומר? אתה התכם מכולנו.

ילדים,
 האם אתם מרגישים
 שיש בכך חלק מה?
 מה זה אומר לכם?

נכון מאוד. לכן, מכיוון שהאדם נברא ביצלם
 א-להים, חייבים לכבד אותו ואסור לפגוע בו.
 לזה קוראים 'זכויות האדם'. לאדם יש זכויות.
 ישנה למשל הזכות לחיים, שמשמעותה שאסור
 להרוג אותו, והזכות לקניין שמשמעותה שיש לו
 זכות להחזיק ברכוש, ואסור לאגזול אותו ממנו.
 ישנה גם הזכות לכבוד שמשמעותה היא
 שאסור להעליב את האדם, לבזותו או להשפילו.

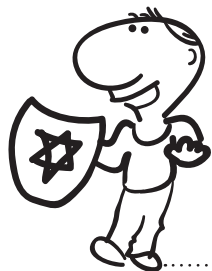
שאלת שאלה רצינית מאוד! יצלם
 א-להים, פירושו שאדם נברא עם
 שכל ומחמה שאין לשאר הברואים.
 לאדם גם יש בחייה מופשטת שאין
 לשאר הברואים, לבחור בין טוב ורע.
 איזה יופי יש בי חלק מהי? אז
 אני ממש חשוב! וגם בר ש
 חלק מהי? ממש בכל אדם?
 וואו בני האדם הם משהו
 מיוחד, מכובד.

זכויות האדם

חשוב ודונו, אילו זכויות אתם מקבלים היום, ואילו תקבלו כשתהיו מבוגרים?
לדעתכם, האם כל אדם זכאי לזכויות אלו?

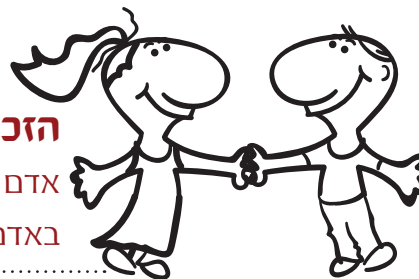

הזכות לחיים

לכל אדם יש זכות להגנה מפני פגיעה גופנית או התעללות נפשית.

הזכות לכבוד

אדם זכאי שכבודו יישמר; אסור לפגוע באדם, להעליבו או להשפילו.

הזכות לפרטיות

אדם זכאי לשמור על פרטיות חייו האישיים, בלי לחשוש לחשיפה שאין הוא מעוניין בה.

הזכות להירות אישית

כל אדם אחראי על עצמו, ויש לו בחירה חופשית, כל עוד אין הוא פוגע באדם אחר.

הזכות להליך הוגן

כל אדם זכאי למשפט צודק והוגן, להגנה בידי איש מקצוע, ולשופט אובייקטיבי. כמו כן זכאי אדם לערער על החלטה שיפוטית הנראית לו מוטעית.

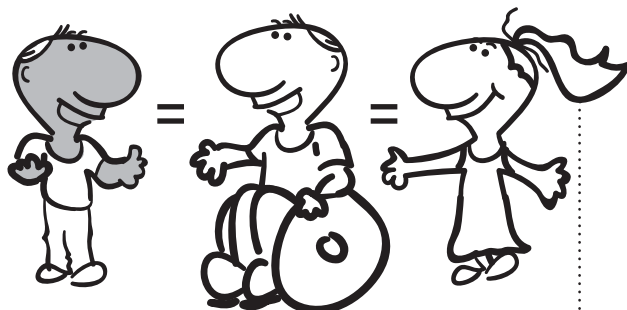
חופש הדעה והמחשבה

לכל אדם יש חופש לחשוב כל מחשבה ולהחזיק בכל דעה.

הזכות לבחור

הזכות לבחור את חברי הכנסת.

שוויון בפני החוק

לכל בני האדם יש את אותן זכויות יסוד; האיסורים והעונשים הקבועים בחוק חלים על כולם.

הזכות לקניין

אדם זכאי להחזיק ברכוש ולשמור עליו. אין לקחת את רכושו של הזולת או להשתמש בו, מבלי לקבל ממנו אישור לכך.